

Badania powietrza mówią jasno: MPGK nie jest źródłem problemu odorów w rejonie.

Badania emisji i imisji przeprowadzone na terenie Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów MPGK Katowice oraz w jego otoczeniu jednoznacznie wskazują, że instalacja przy ul. Milowickiej nie jest źródłem uciążliwości zapachowych zgłaszanych przez mieszkańców okolicznych dzielnic. Wyniki analiz, przedstawione podczas posiedzenia konferencji prasowej 15 grudnia 2025 roku, potwierdzają, że zakład spełnia wszystkie normy środowiskowe, a za odczuwalne zapachy mogą odpowiadać inne podmioty działające w sąsiedztwie.

MPGK podjęło decyzję o przygotowaniu i upublicznieniu raportu, ponieważ od lat w przestrzeni publicznej pojawiają się sugestie, że to instalacja przy ul. Milowickiej może odpowiadać za uciążliwe zapachy w rejonie. Aby zweryfikować te opinie, spółka zleciła przeprowadzenie dodatkowego szerokiego programu badań emisji i imisji. Ich wyniki zostały przedstawione opinii publicznej 8 grudnia 2025 roku na Komisji Klimatu i Środowiska w Katowicach.

Stały monitoring i wyniki dotychczasowych kontroli

MPGK od lat poddawane jest obowiązkowym regularnym, realizowanym co pół roku kontrolom emisji. Dotychczas żaden z przeprowadzonych pomiarów nie wykazał przekroczenia norm środowiskowych. Dodatkowe niezależne pomiary wykonane w 2024 i 2025 roku oraz niezapowiedziane badanie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 11 grudnia 2024 także potwierdziły, że emisje z instalacji mieszczą się w obowiązujących standardach. Zgromadzone dane nie potwierdzają, aby zakład MPGK był źródłem zgłaszanych przez mieszkańców uciążliwości zapachowych.

Zakres i charakter badań: emisja i imisja

Program badawczy był jednym z najbardziej kompleksowych w historii zakładu. Zrealizowano go w różnych porach roku, w trzech turach pomiarowych, prowadzonych zarówno na terenie instalacji, jak i w otoczeniu zakładu. Celem analiz było obiektywne ustalenie czy procesy technologiczne zachodzące w zakładzie generują lub mogą generować odczuwalne przez okolicznych mieszkańców uciążliwe zapachy.

Badanie emisji, podobnie jak w przypadku badań obowiązkowych, polegało na pomiarze substancji bezpośrednio opuszczających instalację – w miejscach takich jak biofiltry, króćce pomiarowe czy punkty technologiczne. W ten sposób weryfikowano, czy zakład spełnia normy środowiskowe. Badanie imisji przeprowadzone poza teren zakładu sprawdza natomiast, jakie powietrze faktycznie wdychają ludzie – czyli jaki jest stan powietrza już po tym, jak rozprzestrzeni się w nim wszystkie okoliczne zanieczyszczenia. Razem z badaniem emisji daje to pełny obraz tego, jak instalacja wpływa na środowisko.

W Polsce prowadzenie badań odorowych wiąże się z licznymi ograniczeniami, między innymi niewielką liczbą akredytowanych laboratoriów oraz brakiem precyzyjnych krajowych regulacji dotyczących odorowości. Aby zapewnić wiarygodność wyników, akredytowane laboratoria przyjęły referencyjne wartości opracowane przez Pracownię Zapachowej Jakości Powietrza Politechniki Szczecińskiej na zlecenie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej. Można więc przyjąć, że gdyby dziś rząd RP podjął regulacje prawne – te badania byłyby głównym punktem odniesienia.

Co wykazały badania imisji: siarkowodór i znaczenie warunków terenowych

Pomiary emisji przeprowadzono 28 stycznia, 15 kwietnia oraz 31 lipca 2025 roku w pięciu wybranych lokalizacjach znajdujących się w pobliżu zakładu. Sprawdzono obecność dziewiętnastu substancji, w tym siarkowodoru, merkaptanów, amoniaku i wielu innych związków organicznych. W kwietniu tego samego dnia wykonano zarówno pomiary emisji, jak i imisji.

W pięciu punktach kontrolnych nie odnotowano żadnych przekroczeń ani uciążliwości zapachowych. Jedyny przypadek podwyższonego stężenia zanotowano w styczniu, gdy w dwóch punktach pomiarowych zarejestrowano wyższe wartości siarkowodoru – substancji charakterystycznej dla procesów beztlenowego rozkładu materii organicznej, m.in. w oczyszczalniach ścieków. Najwyższy wynik wyniósł 206 mg/m³ przy wartości odniesienia 20 mg/m³ i został odnotowany na północ od zakładu przy rzece Brynica. Warto zaznaczyć, że charakter działalności zakładu nie wskazuje na możliwość powstawania siarkowodoru jako produktu procesowego.

Warunki meteorologiczne w tym czasie – w szczególności kierunek i układ wiatrów – nie wskazywały instalacji MPGK jako potencjalnego źródła. Zgromadzone dane sugerują, że zapach mógł pochodzić m.in. z terenów położonych powyżej zakładu.

Badania przeprowadziły trzy akredytowane jednostki: BioDrain, Otto i Lemitor, posiadające certyfikację Polskiego Centrum Akredytacji działającego pod Ministerstwem Rozwoju i Technologii. Wyniki jednoznacznie potwierdzają, że działalność MPGK mieści się w obowiązujących normach.

Kto w sąsiedztwie faktycznie może być źródłem zapachów

W bezpośrednim otoczeniu instalacji MPGK funkcjonuje szereg innych podmiotów oraz elementów infrastruktury technicznej, których charakter działalności może wiązać się z okresową emisją uciążliwych zapachów. Na terenie sąsiednich miast działają m.in. zakłady zajmujące się gospodarką odpadami i surowcami wtórnymi, instalacje przetwarzania i magazynowania materiałów pochodzenia organicznego, obiekty związane z gospodarką wodno-ściekową, a także infrastruktura przemysłowa i drogowa. Łączna obecność tego typu działalności w bezpośrednim sąsiedztwie stanowi istotny kontekst przy interpretacji wyników badań i ocen źródeł potencjalnych uciążliwości zapachowych.

MPGK Katowice: nowoczesna, ekologiczna instalacja

MPGK Katowice należy do najnowocześniejszych instalacji gospodarki odpadami w Polsce. Proces mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów odbywa się w systemie zamkniętym, a powietrze z instalacji jest oczyszczane w wielostopniowym układzie. Takie rozwiązania znacząco ograniczają emisję zapachów i zapewniają pełną zgodność z normami środowiskowymi. Warto pamiętać, że każdego dnia do zakładu trafia około 400 ton odpadów - czyli ok. 8800 miesięcznie - co czyni zakład mówimy jednym z kluczowych punktów systemu gospodarowania odpadami w regionie.

Na terenie zakładu funkcjonują również ule pszczele, których obecność jest naturalnym wskaźnikiem wysokiej jakości powietrza oraz nie zbiera się ptactwo co również świadczy o porządku i zachowaniu maksymalnej czystości. MPGK inwestuje także w odnawialne źródła energii - własna farma fotowoltaiczna, która powstała na zrekultywowanych terenach, pokrywa około 25 procent zapotrzebowania instalacji.

Spółka deklaruje dalszą współpracę z miastami ościennymi, systematyczne kontrole oraz gotowość do podejmowania działań, które pozwolą ostatecznie ustalić źródła zapachów na styku czterech sąsiadujących ze sobą miast.